

Brussel, 15 mei 2023
(OR. en)

9135/23

JEUN 84
SUSTDEV 73
SOC 303
EDUC 157
EMPL 201

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
Betreft:	Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de sociale dimensie van een duurzaam Europa voor jongeren

Voor de delegaties gaat hierbij de bovengenoemde conclusies, die door de Raad (Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport) tijdens zijn zitting van 15-16 mei 2023 zijn goedgekeurd.

Conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over de sociale dimensie van een duurzaam Europa voor jongeren

DE RAAD EN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN DER LIDSTATEN, IN
HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN,

HERINNEREND AAN HET VOLGENDE:

1. De Europese jongerendoelstellingen nr. 3 en nr. 10, als gehecht aan de EU-strategie voor jongeren, getiteld "Inclusieve samenlevingen" en "Duurzaam groen Europa", hebben tot doel de inclusie van alle jongeren in de samenleving mogelijk te maken en te garanderen en een samenleving tot stand te brengen waarin alle jongeren zich actief voor het milieu inzetten, milieueducatie krijgen en een verschil kunnen maken in hun dagelijks leven¹.

¹ Bijlage 3 bij de resolutie van de Raad van de Europese Unie en van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen over een kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken: de EU-strategie voor jongeren 2019-2027 (PB C 456 van 18.12.2018, blz. 1).

2. Jongeren zijn krachtige aanjagers ² van verandering en innovatie en essentiële partners bij het uitvoeren van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en andere multilaterale overeenkomsten en instrumenten, waaronder de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering³ en de Europese Green Deal⁴. Voorts wordt het beginsel dat niemand wordt achtergelaten, herhaald in de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN⁵. Volgens het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind heeft ieder kind het recht om vrijelijk zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het kind betreffen⁶. Jongeren zijn gerechtigd op zinvolle wijze deel te nemen aan de ontwikkeling, de uitvoering, de monitoring, de evaluatie en de follow-up van beleid dat hen en de samenleving in het algemeen raakt⁷.
3. De erkenning van de intergenerationele dialoog en verantwoordelijkheid als hoeksteen van deugdelijke beleidsvorming⁸, de erkenning van de cruciale rol van jongeren in milieuacties en het belang van het benadrukken van de vooruitgang die is geboekt bij het bevorderen van de zinvolle betrokkenheid van jongeren⁹.

² Conclusies van de Raad over een alomvattende aanpak om de uitvoering van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN te versnellen – Een betere wederopbouw na de COVID-19-crisis (doc. 9850/21).

³ Verenigde Naties, Overeenkomst van Parijs, 2015.

⁴ Europese Commissie, Mededeling van de Commissie, "De Europese Green Deal", COM(2019) 640 final.

⁵ Onze wereld transformeren: Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling; Algemene Vergadering van de VN, A/RES/70/1.

⁶ Verenigde Naties, Verdrag inzake de rechten van het kind. Resolutie 44/25 van de Algemene Vergadering van de VN.

⁷ Conclusies van de Raad over het behoud van bestaande en het creëren van nieuwe publieke ruimtes voor jongeren die hun zinvolle participatie in de maatschappij mogelijk maken (2021/C 501 I/04).

⁸ Conclusies van de Raad over het stimuleren van de intergenerationele dimensie in jeugdzaken om de dialoog en de sociale samenhang te bevorderen (2022/C 495/03).

⁹ Stockholm +50, The Global Youth Policy Paper: derde officiële versie, mei 2022.

4. Het Europees Jaar van de Jeugd 2022¹⁰ heeft een impuls gegeven om jongeren, met inbegrip van kansarme jongeren, in staat te stellen en te ondersteunen bij het verwerven van pertinente kennis en competenties om actieve en geëngageerde burgers en aandrijvers van verandering te worden. Tijdens de slotconferentie "Claim the Future" van het Europees Jaar van de Jeugd van 6 december 2022 herhaalden beleidsmakers en belanghebbenden in jeugdzaken hun gezamenlijke toezegging om een jeugdperspectief in de beleidsvorming te integreren en hun deelname aan beleidsvormingsprocessen te vergroten. Er werd ook aangedrongen op meer aandacht voor preventieve gezondheidszorg, de bestrijding van geestelijke gezondheidsproblemen en eenzaamheid en meer deelname aan georganiseerde sportactiviteiten.

ZICH BEWUST VAN HET VOLGENDE:

5. Het aanpakken van de sociale dimensie van duurzame ontwikkeling¹¹ is van cruciaal belang om kwetsbare groepen in de samenleving mondiger te maken. Kwesties op het gebied van duurzame ontwikkeling zijn intersectioneel. Sociaal-economische en democratische uitsluiting gaan hand in hand, wat van invloed is op de mate waarin jongeren kunnen deelnemen aan acties voor duurzame ontwikkeling. Bij het tot stand brengen van eerlijke, duurzame en inclusieve ontwikkeling door middel van democratische processen moet rekening worden gehouden met alle perspectieven en meningen, via de beginselen van vrije meningsuiting en persvrijheid en door middel van inclusieve processen op alle niveaus.
6. De groep die we definiëren als "jongeren" bestaat uit een veelheid aan identiteiten, met verschillende vaardigheden, behoeften, wensen, middelen en belangen, die met uiteenlopende uitdagingen en kansen worden geconfronteerd en verschillende onderwijskundige, culturele, geografische, economische en sociale achtergronden hebben. Deze verschillen zijn van invloed op hun belangen, mogelijkheden en vermogen om deel te nemen aan acties voor duurzame ontwikkeling en het milieu.

¹⁰ Besluit (EU) 2021/2316 van het Europees Parlement en de Raad van 22 december 2021 over een Europees Jaar van de Jeugd (2022), PB L 462 van 28.12.2021, blz. 1.

¹¹ Zie bijlage II bij de bijlage voor een definitie van de "sociale dimensie van duurzame ontwikkeling".

7. Factoren zoals verschillen in bevolkingsdichtheid en demografische structuur, d.w.z. tussen stedelijke, plattelands- en afgelegen gebieden, perifere, minder ontwikkelde en ultraperifere gebieden, zijn ook van invloed op de toegankelijkheid en beschikbaarheid van duurzame infrastructuur voor jongeren.
8. De COVID-19-pandemie, de energiecrisis als gevolg van de aanvalsoorlog van de Russische Federatie tegen Oekraïne, en de klimaatcrisis hebben de ongelijkheid in onze samenlevingen aan het licht gebracht, aangezien de crises groepen jongeren anders en sommige groepen onevenredig hebben getroffen. De ongelijke toegang tot mensenrechten voor kansarme jongeren, zoals toegang tot onderwijs en gezondheidszorg, is tijdens deze crises nog duidelijker geworden. Voorwaarden zoals geestelijke en lichamelijke gezondheid, leef- en huisvestingsomstandigheden, toegang tot formeel, niet-formeel en informeel leren, arbeidskansen en vrijetijdsactiviteiten zijn van cruciaal belang voor de veerkracht van jongeren en hun mogelijkheden om duurzaam te leven.
9. Democratie en mensenrechten zijn onlosmakelijk verbonden met duurzame ontwikkeling, aangezien de klimaatverandering onevenredige gevolgen heeft voor gemarginaliseerde groepen in kwetsbare situaties. Mensen met de minste middelen hebben het meeste moeite om zich aan te passen aan klimaatgerelateerde veranderingen¹² en mensen die met armoede worden bedreigd, lopen een groter risico op blootstelling aan vervuiling en milieu-problemen¹³. Bovendien kunnen jongeren die op verschillende manieren afhankelijk zijn van natuurlijke hulpbronnen om te werken, te leven of deel te nemen aan hun culturele tradities, negatieve gevolgen ondervinden van de klimaatverandering op een manier die hun vermogen om hun eigen leven vorm te geven in gevaar brengt¹⁴.

¹² Verenigde Naties, World Youth Report (2020).

¹³ Eurostat, Quality of life indicators - natural and living environment, 2022.

¹⁴ Mededeling van de Commissie "Een klimaatveerkrachtig Europa tot stand brengen - de nieuwe EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering", COM(2021) 82 final.

ZIJN HET VOLGENDE VAN MENING:

10. Alle jongeren moeten goede levensomstandigheden en werkgelegenheidsperspectieven hebben, alsook het vermogen om hun leven vorm te geven en invloed uit te oefenen op de beleidsvorming en de ontwikkeling van de samenleving. Jongeren zijn een van de sterktes van onze samenleving. Ook zijn zij mensen met rechten als individu, en een drijvende kracht van verandering¹⁵.
11. De kennis, perspectieven en ervaringen van jongeren dragen bij tot doelgerichte politieke beslissingen en zijn waardevolle hulpmiddelen in het democratische proces. Het jeugdbeleid moet een tweeledige aanpak volgen door rechtstreeks met en voor jongeren initiatieven van jongeren te ontwikkelen en te formuleren door middel van actieve en zinvolle participatie van jongeren, en door het jeugdbeleid in alle beleidsgebieden te integreren.
12. Het jeugdbeleid van de EU, met inbegrip van de EU-jongerendialoog, moet bijdragen tot de totstandbrenging van een samenleving voor alle huidige en toekomstige generaties waarin de grootste uitdagingen in verband met sociale kwesties zoals armoede, onvrijwillige eenzaamheid¹⁶, geestelijke gezondheid, duurzame ontwikkeling en klimaatverandering worden besproken en opgelost, zonder de mondiale situatie te verslechteren.
13. Het vergroten van de sociale inclusie van alle jongeren is noodzakelijk om meer inzicht te krijgen in de onderling verbonden mondiale uitdagingen waarmee de wereld wordt geconfronteerd en om jongeren te ondersteunen bij het verwerven van de kennis, vaardigheden en competenties die nodig zijn om duurzamer te leven en zowel individueel als collectief bij te dragen aan een duurzamere samenleving. De EU-jongerenprogramma's Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps, alsook andere bestaande EU- en nationale regelingen en activiteiten op het gebied van vrijwilligerswerk of burgerdiensten, en initiatieven voor burgerparticipatie, kunnen daartoe nuttige instrumenten zijn.

¹⁵ Conclusies van de Raad over het bevorderen van het engagement van jongeren als drijvende kracht van verandering ter bescherming van het milieu (2022/C 159/07).

¹⁶ Zie bijlage II bij de bijlage voor een definitie van "eenzaamheid".

14. Alle jongeren moeten toegang hebben tot geverifieerde empirisch onderbouwde informatie en gegevens, die op een voor jongeren toegankelijke manier en in meerdere talen zijn opgesteld om ervoor te zorgen dat alle jongeren de informatie kunnen verwerken, duurzaam gedrag kunnen ontwikkelen, en hun rol als aanjagers van verandering en als geïnformeerde burgers kunnen uitbouwen.

BENADRUKKEN HET VOLGENDE:

15. Het mondiale karakter van uitdagingen zoals de COVID-19-pandemie, klimaatverandering en biodiversiteitsverlies noopt tot een zo breed mogelijke samenwerking op alle niveaus, waarbij zinvolle en doeltreffende jongerenparticipatie wordt gewaarborgd.
16. De noodzaak om jongeren meer te betrekken bij het beleid voor duurzame ontwikkeling op alle niveaus om het potentieel en de creativiteit van jongeren te benutten, in het besef dat het investeren in jongeren een sterke hefboom is voor een duurzame toekomst. Dialoog over ethische en sociale kwesties in verband met duurzame ontwikkeling, zowel onder jongeren als tussen generaties in de samenleving, bijvoorbeeld door middel van een intergenerationele dialoog, is van essentieel belang om de hoop te vergroten en begrip en respect voor verschillende perspectieven en realiteiten te creëren.

17. Veel jongeren in Europa zijn zich bewust van hun bezorgdheid over duurzaamheid en milieukwesties, en zetten zich daarvoor in. Tegelijkertijd zijn er jongeren die niet betrokken zijn bij maatschappelijke kwesties. De mate van inzet en betrokkenheid varieert van jongere tot jongere, afhankelijk van verschillende factoren, zoals toegang tot informatie, opleidingsachtergrond, sociaal-economische status of geografische locatie. Verschillende groepen jongeren hebben verschillende vormen van aanmoediging en ondersteuning nodig om deel te nemen aan de ontwikkeling van de samenleving. Daarom moet een holistische aanpak worden gevolgd en moeten inclusieve en participatieve acties worden ontwikkeld bij de aanpak van kwesties als duurzame ontwikkeling, mensenrechten, gendergelijkheid, gelijke kansen, sociale rechtvaardigheid en klimaatverandering.
18. Jongerenorganisaties, jeugdwerk en andere niet-formele en informele leeractiviteiten zijn belangrijk voor het verstrekken van informatie en ondersteuning aan jongeren die buiten de formele structuren vallen en vormen vaak een aanvulling op de diensten van overheidsinstanties op alle niveaus.

WIJZEN OP:

19. de boodschap van de deelnemers aan de EU-jongerenconferentie van maart 2023 over het belang van betrouwbare, toegankelijke en gebruiksvriendelijke informatie voor jongeren en toegang tot zowel formeel als niet-formeel onderwijs over duurzaamheid en klimaatverandering; alsook op hun boodschap dat het belangrijk is gebruik te maken van intergenerationele en interdisciplinaire benaderingen om jongeren mondiger te maken door hen de nodige informatie, kennis en instrumenten te verschaffen over hoe zij betrokken kunnen worden bij duurzame en inclusieve praktijken.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN OM OP DE PASSENDE NIVEAUS:

20. te voorzien in toegankelijke, duurzame structuren voor meerlagig bestuur¹⁷ en kansen voor jongerenorganisaties en jongeren, met inbegrip van ondervertegenwoordigde groepen jongeren, in overeenstemming met de bestaande beste praktijken, zoals de gedragscode voor civiele participatie aan het besluitvormingsproces van de Raad van Europa¹⁸, om zinvolle betrokkenheid mogelijk te maken en toegankelijke mechanismen te vergemakkelijken teneinde feedback te geven en dergelijke processen te evalueren;
21. onderwijsmogelijkheden voor jeugdwerkers te bevorderen om de nodige kennis, vaardigheden en competenties te ontwikkelen om kwesties in verband met sociale inclusie en duurzame ontwikkeling in hun praktijken op niet-formele wijze aan te pakken;
22. de ontwikkeling van opleidings- en professionele leermogelijkheden voor opvoeders¹⁹, met inbegrip van jeugdwerkers, aan te moedigen om alle jongeren beter te informeren, op te leiden en mondiger te maken op het gebied van duurzame ontwikkeling, zodat jongeren de kans krijgen geïnformeerde en duurzame keuzes te maken in het dagelijks leven, en om hen bij besluitvormingsprocessen te betrekken;

¹⁷ Conclusies van de Raad over het versterken van meerlagig bestuur bij het bevorderen van de participatie van jongeren aan besluitvormingsprocessen, 2021/C 241/03.

¹⁸ Raad van Europa, Code of good practice for civil participation in the decision-making process, CONF/PLE (2009) CODE1.

¹⁹ Zie bijlage II bij de bijlage voor een definitie van "opvoeder".

23. prioriteit te geven aan geestelijke gezondheid en welzijn onder jongeren – met name door geestelijke gezondheidsproblemen te erkennen als een van de belangrijkste gezondheidsproblemen voor jongeren²⁰ – door op kennis gebaseerde bevordering van geestelijke gezondheid, kennis inzake geestelijke gezondheid en preventie in verschillende contexten te versterken via sectoroverschrijdende benaderingen en door billijke toegang tot hoogwaardige gezondheidsdiensten die geïntegreerd, veilig en mensgericht zijn, te bevorderen en te ontwikkelen, teneinde de gezondheid, het welzijn en de levenskwaliteit van jongeren te verbeteren en zo de kracht en veerkracht van de samenleving als geheel te vergroten;
24. te overwegen een op rechten gebaseerd jongerenperspectief²¹ toe te passen op beleidsmaatregelen voor duurzame infrastructuur, met name met betrekking tot betaalbaar en toegankelijk openbaar vervoer en huisvesting, teneinde alle jongeren duurzame en groene opties te bieden;

VERZOEKEN DE LIDSTATEN EN DE EUROPESE COMMISSIE OM, MET INACHTNEMING VAN HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL, OP HUN RESPECTIEVE BEVOEGDHEIDSGEBIEDEN EN OP DE PASSENDE NIVEAUS:

25. rekening te houden met de resultaten van de 9e cyclus van de EU-jongerendialoog bij het ontwerpen en uitvoeren van toekomstig beleid op het gebied van sociale inclusie en duurzame ontwikkeling;
26. ervoor te zorgen dat alle jongeren toegang hebben tot hun rechten overeenkomstig internationale verklaringen en verdragen door een op rechten gebaseerd jongerenperspectief te hanteren bij het ontwerpen, uitvoeren, monitoren en evalueren van maatregelen die jongeren op alle niveaus aangaan. Het is belangrijk dat besluitvormers kunnen beschikken over de nodige bevoegdheden en toegang tot passende instrumenten om inclusieve en participatieve besluitvormingsprocessen tot stand te brengen;

²⁰ Europese Commissie, directoraat-generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie, Children and mental health: preventive approaches to anxiety and depression, Publicatiebureau, 2021.

²¹ Zie bijlage II bij de bijlage voor een definitie van "op rechten gebaseerd jongerenperspectief".

27. verder onderzoek en analyse te ondersteunen, met behulp van bestaande instrumenten zoals de jongerenwiki²², en uitgesplitste gegevens te verzamelen over hoe sociale uitsluiting en klimaatverandering zich verhouden tot de geestelijke gezondheid, het welzijn en de levensomstandigheden van jongeren, rekening houdend met de mogelijke behoefte aan nieuwe indicatoren en monitoringmechanismen om de impact van sociale uitsluiting en klimaatverandering te meten;
28. de toegankelijkheid van verschillende participatiemechanismen, zoals jeugdraden, hoorzittingen met jongeren en participatieve conferenties, met inbegrip van de EU-jongerendialoog, alsook digitale instrumenten voor participatie te verbeteren, door ervoor te zorgen dat ze gericht zijn op de bezorgdheden van verschillende groepen jongeren in de samenleving, met inbegrip van niet-vertegenwoordigde en ondervertegenwoordigde groepen jongeren, teneinde deel te nemen aan en een leidende rol te spelen in deze mechanismen;
29. gebruik te maken van het volledige potentieel van het Erasmus+-programma, het Europees Solidariteitskorps en het ESF+, indien van toepassing met inbegrip van het ALMA-initiatief, om kansen te creëren voor inclusievere en duurzamere projecten en mobiliteitsacties, waaronder hybride mobiliteit, voor alle jongeren. Bijzondere nadruk moet worden gelegd op de participatie van kansarme jongeren;

²² De jongerenwiki is een door de Europese Commissie gehost onlineplatform met informatie over het jongerenbeleid van de Europese landen.

VERZOEKEN DE EUROPESE COMMISSIE OM IN OVEREENSTEMMING MET HET
SUBSIDIARITEITSBEGINSEL:

30. te zorgen voor voorlichtingsacties op de lange termijn op Europees niveau, onder meer via de Europese Jongerensite en andere toepasselijke informatie-instrumenten, op een jongerenvriendelijke, inclusieve, meertalige en toegankelijke manier met betrekking tot het beleid en de programma's van de EU inzake duurzame ontwikkeling en klimaatverandering, alsook met betrekking tot participatieprocessen binnen de Europese instellingen;
31. de mogelijkheden voor peer-learningactiviteiten op het gebied van duurzaamheid en inclusie te vergemakkelijken;
32. een sectoroverschrijdende aanpak en synergieën met andere initiatieven zoals de "Onderwijs voor klimaat-coalitie", de aanbeveling van de Raad betreffende leren voor de groene transitie en duurzame ontwikkeling²³ en het "Nieuw Europees Bauhaus" verder te bevorderen en te ondersteunen.

²³ PB C 243 van 27.6.2022, blz. 1.

REFERENTIES

Bij het aannemen van deze conclusies hebben de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, nota genomen van de volgende documenten:

- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – De Europese Green Deal, COM(2019) 640 final.
- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – Een klimaatveerkrachtig Europa tot stand brengen - de nieuwe EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering, COM(2021) 82 final.
- Conclusies van de Raad over een alomvattende aanpak om de uitvoering van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN te versnellen – Een betere wederopbouw na de COVID-19-crisis (doc. 9850/21).
- Conclusies van de Raad over het behoud van bestaande en het creëren van nieuwe publieke ruimtes voor jongeren die hun zinvolle participatie in de maatschappij mogelijk maken (2021/C 501 I/04).
- Conclusies van de Raad over het stimuleren van de intergenerationele dimensie in jeugdzaken om de dialoog en de sociale samenhang te bevorderen (2022/C 495/03).
- Conclusies van de Raad over het bevorderen van het engagement van jongeren als drijvende kracht van verandering ter bescherming van het milieu (2022/C 159/07).

- Conclusies van de Raad over het versterken van meerlagig bestuur bij het bevorderen van de participatie van jongeren aan besluitvormingsprocessen (2021/C 241/03).
- Raad van Europa, Code of good practice for civil participation in the decision-making process, CONF/PLE (2009) CODE1.
- Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's – Een Unie van gelijkheid: Strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030, COM(2021) 101 final.
- Besluit (EU) 2021/2316 van het Europees Parlement en de Raad van 22 december 2021 over een Europees Jaar van de Jeugd (2022), *PB L 462 van 28.12.2021, blz. 1*.
- Europese Commissie, directoraat-generaal Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie, Children and mental health: preventive approaches to anxiety and depression; Europees platform voor investeringen in kinderen, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2021.
- Eurostat, Quality of life indicators - natural and living environment, september 2022.
- Europees Parlement, Raad en Europese Commissie, Interinstitutionele proclamatie betreffende de Europese pijler van sociale rechten (2017/C 428/09).
- Kader voor de uitvoering van de strategie inzake onderwijs voor duurzame ontwikkeling van de Economische Commissie van de Verenigde Naties voor Europa voor de periode 2021-2030.
- JRC Science for Policy Report, Baarck, J., Balahur-Dobrescu, A., Cassio, L.G., D'hombres, B., Pasztor, Z. en Tintori, G., Loneliness in the EU. Insights from surveys and online media data, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg, 2021.
- OESO, Global Teaching InSights, Teaching for Climate Action – Summary of Insights, 2021.

- Resolutie van de Raad van de Europese Unie en van de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over een kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken: de EU-strategie voor jongeren 2019-2027, *PB C 456 van 18.12.2018*.
- Stockholm +50, The Global Youth Policy Paper: derde officiële versie, mei 2022.
- Onze wereld transformeren: de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling; Algemene Vergadering van de VN, A/RES/70/1.
- Verenigde Naties, World Youth Report (2020).
- Verenigde Naties, Overeenkomst van Parijs, 2015.
- Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap; Treaty Series 2515, 2006.
- Verdrag van de Verenigde Naties betreffende toegang tot informatie, inspraak in besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, Aarhus, 1998.
- Verdrag van de Verenigde Naties inzake de Rechten van het Kind (1989); Verdrag nr. 27531; United Nations Treaty Series, vol. 1577, art. 12.
- Verenigde Naties, Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, 1948.
- Verenigde Naties, Rapport van de Wereldcommissie voor milieu en ontwikkeling, "Our common future", [Brundtland-rapport], A/42/427, 1987.

DEFINITIES

In deze conclusies van de Raad gelden de volgende definities:

Opvoeders: leerkrachten (die volgens de nationale wetgeving en praktijk de status van leerkracht of gelijkwaardig hebben) en opleiders (personen die één of meer activiteiten verrichten die verband houden met de theoretische of praktische opleidingsfunctie, hetzij in een onderwijs- of opleidingsinstelling, hetzij op de werkplek). Hieronder vallen leerkrachten in het algemeen onderwijs en het hoger onderwijs, leerkrachten en opleiders in initieel en voortgezet beroepsonderwijs en -opleiding, personeel belast met voor- en vroegschoolse educatie en kinderopvang, alsook actoren in het volwassenenonderwijs en jeugdwerkers²⁴.

Eenzaamheid: eenzaamheid heeft een sterk subjectief karakter. Het is de perceptie van een discrepantie tussen het gewenste en feitelijke netwerk van relaties van een persoon. Het wordt beleefd als een zeer negatieve ervaring. Het gaat niet alleen om te weinig sociale contacten op zich, maar ook om de perceptie dat deze relaties niet toereikend zijn. Met andere woorden, eenzaamheid betekent niet alleen zijn, maar zich alleen voelen. Eenzaamheid verschilt in dit opzicht van sociaal isolement, dat een objectief karakter heeft, gedefinieerd door het ontbreken van relaties met andere mensen en/of een zeer klein aantal betekenisvolle banden²⁵.

²⁴ Zoals gedefinieerd in de conclusies van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, over onderwijs en opleiding voor jeugdwerkers (*PB C 412 van 9.12.2019*) en in de aanbeveling van de Raad betreffende leren voor de groene transitie en duurzame ontwikkeling (*PB C 243 van 27.6.2022*).

²⁵ JRC Science for Policy Report, Baarck, J., Balahur-Dobrescu, A., Cassio, L.G., D'hombres, B., Pasztor, Z. en Tintori, G., Loneliness in the EU. Insights from surveys and online media data, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, Luxemburg, 2021.

Op rechten gebaseerd jongerenperspectief²⁶: een op rechten gebaseerd jongerenperspectief koppelt nationale jeugdbeleidsdoelstellingen aan de rechten van kinderen en jongeren, zoals deze zijn vastgelegd in internationale verdragen, wetten en voorschriften. Het moet gebaseerd zijn op onderzoek en statistieken en de voorwaarden scheppen om jongeren te betrekken bij de algemene ontwikkeling van de samenleving, zowel op basis van hun eigen initiatieven als van initiatieven van besluitvormers. Een op rechten gebaseerd jongerenperspectief kan voor besluitvormers een methode zijn om relevante competenties te verwerven om bij de besluitvorming rekening te houden met de standpunten van jongeren.

De sociale dimensie van duurzame ontwikkeling: duurzame ontwikkeling wordt gewoonlijk gedefinieerd als ontwikkeling die aan de behoeften van het heden voldoet zonder de mogelijkheden van komende generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen²⁷. Dit vereist dat wordt voldaan aan de basisbehoeften van iedereen en dat alle kansen worden benut om aan hun streven naar een beter leven te voldoen. Duurzame ontwikkeling omvat drie dimensies: de economische, de sociale en de ecologische dimensie. De sociale dimensie van duurzame ontwikkeling berust op de fundamentele waarden van rechtvaardigheid en democratie, met inbegrip van de daadwerkelijke verwezenlijking van alle mensenrechten – politiek, civiel, economisch, sociaal en cultureel – door alle mensen. In 2021 bevestigde de Raad dat de sociale dimensie van duurzame ontwikkeling moet worden versterkt om de mensenrechten, gendergelijkheid, inclusie, menselijke ontwikkeling, sociale cohesie en gelijkheid in al haar vormen, alsook de sociale dialoog, gezondheid en veiligheid op het werk en waardig werk te bevorderen²⁸.

²⁶ Zweeds agentschap voor jongeren en het maatschappelijk middenveld.

²⁷ Verenigde Naties, Rapport van de Wereldcommissie voor milieu en ontwikkeling, "Our common future", [Brundtland-rapport], A/42/427, 1987.

²⁸ Conclusies van de Raad over een alomvattende aanpak om de uitvoering van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de VN te versnellen – Een betere wederopbouw na de COVID-19-crisis (doc. 9850/21).